

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 86

van **STEPHANIE D'HOSE**

datum: 8 januari 2020

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Politiek verlof lokale mandatarissen - Regeling terugvordering en terugbetaling lonen en werkgeversbijdragen

De regeling van politiek verlof voor mandatarissen werkzaam in de private sector wordt geregeld door de wet van 19 juli 1976, laatst gewijzigd op 21 december 2018. Het principe is dat mandatarissen het recht hebben van het werk afwezig te blijven met behoud van hun normaal loon met het oog op het uitoefenen van hun mandaat of ambt.

Recent werd het aantal dagen van politiek verlof aangepast en kan een werknemer die gemeente- en OCMW-raadslid is twee dagen politiek verlof nemen en één dag als lid van het bijzonder comité voor de sociale dienst (BCSD). Het koninklijk besluit van 31 mei 1977 regelt de modaliteiten van terugbetaling en terugvordering door respectievelijk de werkgever van de mandataris en de instelling waar deze laatste een mandaat opneemt.

Volgens de wettelijk vastgelegde regeling kunnen werkgevers om de drie maanden de terugbetaling verkrijgen van de lonen en de werkgeversbijdragen voor de periode van het politiek verlof. De aanvraag tot terugbetaling moet ingediend worden bij de instelling waar de werknemer zijn mandaat of ambt waarneemt in de vorm van een aangifte van schuldvordering, opgesteld voor elke betrokken werknemer.

De betrokken instelling vordert dan op haar beurt de lonen en de werkgeversbijdragen die zij aan de werkgevers heeft terugbetaald van de betrokken mandataris terug. Het van de mandataris teruggevorderde bedrag mag echter niet meer bedragen dan de helft van de wedde of de presentiegelden die hij ontvangt. Er bestaat evenwel onduidelijkheid over de toepassing van deze wetgeving: is de terugvordering van de lonen bij de mandataris een wettelijke verplichting, of een keuze? Het is belangrijk dat hierover klaarheid wordt geschept.

1. Kan de minister hierover een duidelijk en gemotiveerd standpunt innemen?
2. Zal de minister het nodige doen om hierover klaarheid te verschaffen aan de lokale besturen?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 86 van 8 januari 2020

van **STEPHANIE D'HOSE**

Lokale mandatarissen werkzaam in de privésector kunnen betaald politiek verlof aanvragen voor de uitoefening van hun mandaat. Dit recht is vastgesteld in de wet van 19 juli 1976 tot instelling van een verlof voor de uitoefening van een politiek mandaat.

Artikel 4 van deze wet bepaalt dat de lokale besturen de door de werkgevers uitbetaalde lonen aan de mandataris terugbetalen aan deze werkgevers.

De voorwaarden en modaliteiten hiertoe zijn vastgesteld in het koninklijk besluit van 31 mei 1977 tot uitvoering van artikel 4 van de wet van 19 juli 1976 tot instelling van een verlof voor de uitoefening van een politiek mandaat.

Het koninklijk besluit bepaalt verder dat het lokale bestuur op zijn beurt de aan de werkgever terugbetaalde loonkosten terugvordert van de betrokken mandataris : artikel 5 *"De betrokken instelling vordert van de mandatarissen de lonen en de werkgeversbijdragen terug die zij aan de werkgevers heeft terugbetaald"*. Dit gebeurt via een afhouding op de vergoeding die de betrokkene heeft ontvangen voor de uitoefening van zijn mandaat. Die afhoudingen mogen echter niet meer bedragen dan de helft van de ontvangen vergoedingen. Voor de presentiegelden wordt het terug te vorderen bedrag jaarlijks vastgesteld. Dit bedrag mag eveneens niet meer bedragen dan de helft van de presentiegelden die tijdens hetzelfde jaar aan de betrokkene toekwamen.

De specifieke bepaling in artikel 5 van het KB lijkt geen ruimte te laten voor enige autonomie voor het bestuur met betrekking tot deze terugvordering.

Uit de voorbereidende stukken van de wet van 19 juli 1976 kan afgeleid worden dat de terugvordering van de loonkosten doelbewust werd ingeschreven om twee redenen :

- 1) de wet heeft tot doel het loon van de mandataris te waarborgen, maar niet om diens inkomsten te verhogen door een volledige vrijwaring.
- 2) daarnaast werd getracht om lokale besturen niet te zwaar financieel te belasten door de invoering van dit recht op betaald politiek verlof.

Door de afhoudingen van de aan het politiek mandaat verbonden vergoeding, ten belope van maximaal 50% van die vergoeding, wordt aan deze bekommernissen tegemoet gekomen. De overige loonkosten blijven nog wel steeds ten laste vallen van het bestuur.

De problematiek die u aankaart, is niet nieuw. Herhaaldelijk was het terugvorderingsrecht van de lokale besturen voorwerp van een schriftelijke vraag. Ik verwijs hier onder meer naar de schriftelijke vragen nr. 084 van 29 maart 2000 van Y. Leterme, nr. 109 van 14 juni 2000 van Y. Leterme en nr. 201 van 21 september 2006 van Ludo Sannen. Het was tevens voorwerp van een advies ten behoeve van het College van Gouverneurs van 21 september 2009. In geen enkel parlementair antwoord wordt het verplichtend karakter ervan ontkend. Door het agentschap van binnenlands bestuur werd, rekening houdend met al het voorgaande, consequent een enge interpretatie aangehouden.

1. Op uw eerste vraag kan ik dan ook volgend antwoord verschaffen :
 - momenteel beschikt het lokale bestuur niet over enige discretionaire bevoegdheid wat het terugvorderen van de vergoeding voor politiek verlof in de privésector

betreft. De wet is dwingend en verplicht de lokale besturen tot de terugvordering van de mandatarissen van de lonen en de werkgeversbijdragen binnen de wettelijke grenzen.

- andersluidende besluiten zijn onwettig en kunnen het voorwerp uitmaken van toezichtsmaatregelen die decretaal zijn voorzien.
- Het administratief toezicht kan echter niet optreden bij stilzitten van een lokaal bestuur.
- Informatie over dit standpunt is terug te vinden op de website van het agentschap binnenlands bestuur.

2. Wij hebben met de Vlaamse overheid uitdrukkelijk gesteld dat wij vertrouwen willen schenken aan de lokale besturen. Lokale besturen moeten meer autonomie krijgen en bevoegdheden om onder meer een modern en goed personeelsbeleid te kunnen voeren. In mijn beleidsnota zal u zien dat ik hier volledig achter sta. Anderzijds is het belangrijk dat wij op alle niveaus kunnen rekenen om degelijke mandatarissen die hun functie ernstig kunnen invullen.

Ik stel vast dat de voornoemde wetgeving m.b.t. de terugvordering van de vergoeding voor politiek verlof in de privésector dateert van 1976 en is reeds vaak voorwerp geweest van discussie. Daarom zal ik mijn administratie laten onderzoeken of de geest en de letter van deze wet nog past in de huidige tijdsgeest.